

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/167/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8108231934
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8108231934.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: PhDr. X. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. K. B., B. XXX/XX, právne zastúpený JUDr. Ľubomírom Kuchárom, advokátom v Prešove, Tkáčska 3 proti žalovanej: I. I - spoločnosť C.E.N. s. r. o., so sídlom v O., F. XX, P.O.O. XX, oddiel Sro, vl. Č. XXXXX/B, právne zastúpená advokátom Mgr. Tomášom Szabom, Radvanská 23, Bratislava o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 15C 197/2008-202 zo dňa 15. 02. 2012 takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v posudzovanej veci žalovaná odvysielala reportáž z tlačovej besedy politickej strany SNS, kde citovala predsedu tejto politickej strany X. W. a jeho výroky, okrem iného na adresu žalobcu, ktorý mal byť na neho nasadený za účelom jeho diskreditácie, pričom tento je stíhaný pre zneužívanie právomoci verejného činiteľa, za čo bol aj vo vyšetrovacej väzbe. Osobu žalobcu označil X. W. plným menom a priezviskom. O výrokoch X. W. informovala žalovaná pravdivo a tiež uviedla, že ide o jeho výroky. Žalovaná výroky X. W. nehodnotila a neuviedla k nim žiaden komentár. Informácia však smerovala predovšetkým proti politickej strane SMK a jej nominantovi, vysokom policajnom funkcionárovi, kde osoba žalobcu figurovala len ako vykonávateľ tejto údajnej kompromitácie. Informácia mala závažný charakter, pretože v prípade jej pravdivosti by vyvolala dôvodné podozrenie z protiprávneho konania polície a politických špičiek. Informácia mala povahu informácie verejného záujmu bola poskytnutá predstaviteľom politickej strany, čím získala na dôveryhodnosti. Z nesporných tvrdení účastníkov konania vyplynulo, že informácie týkajúce sa väzobného stíhania žalobcu a existencia stíhania pre zneužívanie právomocí verejného činiteľa boli pravdivé, aj keď doposiaľ nebol žalobca za žiaden stíhaný trestný čin odsúdený. Informácia odznela ako vyjadrenie predstaviteľov politickej strany na tlačovej besede organizovanej stranou SNS. S ohľadom na čas, spôsob a miesto poskytnutia to nepochybne ovplyvnilo kvalitu v zmysle presnosti a zodpovedajúcej pravdivosti. Informácie z tlačovej besedy majú spravidla vysokú prioritu a sú verejnosti podávané bezprostredne po skončení tejto besedy, prípadne priamym záznamom z nej. V danom prípade išlo o jednorazovú reportáž trvajúcú nanajvýš niekoľko minút. To má vplyv na to, že televízia, prípadne novinár nemá dostatočný časový priestor na dôkladné overenie si pravdivosti takejto informácie, čo sa stretáva v prípade médií s istým pochopením, zvlášť, keď je zdrojom informácie osoba politika, ústavného činiteľa v hierarchii patriaca medzi tie dôveryhodné. Vynaložené úsilie novinára na overenie si pravdivosti odprezentovaných výrokov, je možné hodnotiť za adekvátne vzhľadom na možnosť overenia si informácie, ktoré si novinár vo vzťahu k osobe žalobcu overil, teda o trestnom stíhaní a väzobnom stíhaní. Informácie o konaní žalobcu v úmysle zdiskreditovať osobu politika X. W. si novinár žalovanej neoveril a spoľahol sa na to, že informácia od politika má väčšiu váhu ako informácia zo strany bežných občanov. Občan právneho štátu od ústavných činiteľov celkom prirodzene očakáva pravdivé informácie a tiež to, že ústavní činitelia budú

zachovávať rešpekt k jednotlivým občanom. Žalovanou v danom prípade okrem dôvery v spoľahlivosť zdroja ospravedlňuje aj časová naliehavosť poskytnutej informácie, v jej neprospech však hovorí to, že si nevyžiadala stanovisko od žalobcu. V tomto smere však aj žalobca nevyužil zákonné možnosti a nepožiadaval žalovanú o opravu a odvysielanie jeho stanoviska k namietaným nepravdivým výrokom X. W. a žalobu podal takmer tri roky po odvysielaní klamlivých výrokov. Konštatoval, že v prípade, že sa výroky X. W. o cielenej diskreditácii jeho osoby za aktívnej účasti žalobcu ukáže ako nepravdivé, môžu byť spôsobilé nezákonne zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti. Je vecou autora napadaného výroku, aby tento zdôvodnil a preukázal pravdivosť, čo bude predmetom konania vo veci 14C 362/2008, kde je žalovaný práve Ing. X. W.. Po prevedenom dokazovaní preto považoval žalobu voči žalovanej za nedôvodnú, zamietol ju, keďže nezistil porušenie žalobcových osobnostných práv žalovanou.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil podľa ust. § 151 ods. 3 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Uviedol, že súd prvého stupňa nevyvodil správny skutkový záver a tento aj nesprávne posúdil vo vzťahu k tomu, že žalovaná vedome zasiahla do jeho osobnostných práv chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka. Nebolo na žalobcovi v konaní, aby preukazoval, že autor strany nedisponoval dôkazmi o pravdivosti jeho tvrdení. Naopak, na žalovanej bolo dôkazné bremeno o tom, že disponovala dôkazmi, ktoré by správnosť jej tvrdení v medializovanej správe potvrdzovali. Absenciu týchto dôkazov potvrdzuje mimo iného napr. reportáž W. I. odvysielanej dňa XX. XX. XXXX, reportáž W. Y., s. r. o. W. odvysielanej dňa XX. XX. XXXX, zápisnica o výsluchu svedka Ing. X. W. v trestnej veci - podozrenie zo spáchania trestného činu podľa ust. § 206 ods. 1, 2 Trestného zákona vedenej pod ČVS ORP 1055/1/OVK-B1-2006 realizovaný dňa 14. 01. 2009 v Žiline, ako aj list W. I. U. W. zo dňa 03. 07. 2006 titulom Odpoveď na žiadosť o informáciu ku konaniu ČVS ORP 1112/1/OVKZA/2006, ktorej súčasťou sú prepisy textu jednotlivých reportáží.

Poukazoval na svoje písomné vyjadrenia a prílohy, ktoré predložil súdu pri svojom výsluchu o tom, že nikdy nebol členom špecializovaného tímu na kompromitáciu X. W. a že takýto tím neexistoval, dôkazom čoho je vyjadrenie Prezídia Policajného zboru SR zo dňa XX. XX. XXXX doložené do spisu. Potvrdzuje to aj výpoveď svedka Mgr. I. B.. Táto skutočnosť je podložená aj svedectvom ďalších jeho kolegov, O., V. a W. a vyplýva aj z rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C 121/2008-217 zo dňa 21. 03. 2011, kde v obdobnej veci, verejnej prezentácie informovala z tlačovej konferencie konanej dňa XX. XX. XXXX žalovaná W. - W. I. U. O.. Z toho vyplýva záver, že ak neexistoval špeciálny tím na kompromitáciu X. W. a nikdy nebol jeho členom, nemohol ním ani byť, keďže takýto tím neexistoval. Napriek tomu žalovaná vo svojej správe vydanéj dňa XX. XX. XXXX informovala širokú verejnosť nepravdivo, v jeho neprospech a prezentovala túto informáciu ako zaručene pravdivú. Dôkazmi preukázal, že žalovanou prezentované informácie sa nezakladajú na pravde, že sa nikdy nepodieľal na konaní, ktoré prezentovala žalovaná širokej verejnosti dňa XX. XX. XXXX v čase najväčšej sledovanosti. Nestotožnil sa s odôvodnením súdu prvého stupňa v tom, že „ak sa výroky X. W. ukážu ako nepravdivé, môžu byť spôsobilé nezákonne zasiahnuť do práva na ochranu jeho osobnosti a je vecou autora napadnutého výroku, aby tento zdôvodnil a preukázal pravdivosť, čo bude predmetom konania vo veci 14C 362/2008“. Je názoru, že v danom konaní sa nerieši konanie Ing. X. W. súvisiaceho s jeho vystúpením na tlačovej konferencii dňa XX. XX. XXXX, ale neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv zo strany žalovanej, konkrétne práva na česť a dôstojnosť, práva na meno a práva na súkromie, spočívajúce v medializácii jeho plného mena a priezviska a nepravdivých informácií o jeho osobe, ktorých pravdivosti žalovaná neoverila, napriek vedomosti o tom, že ich autor nedisponuje dôkazmi o ich pravdivosti. Medializovala také informácie, ktoré neboli zaručene pravdivé.

Zverejnením celého mena a priezviska v súvislosti s informáciou o jeho trestnom stíhaní a informácie o tom, že bol v rámci trestného stíhania 8 mesiacov vo väzbe, došlo zo strany žalovanej k porušeniu zásady prezumpcie neviny žalobcu. V spojitosti s tým poukázal na závery vyplývajúce z rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C 121/2008 v tom zmysle, že v prípade fyzickej osoby, ak sú bez jej súhlasu použité informácie o trestnom stíhaní, je takéto použitie legitímne len za predpokladu, že boli právoplatným rozsudkom preukázané, že táto osoba spáchala trestnú činnosť, za ktorú bola stíhaná. Poukazoval aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co 31/2010 zo dňa 24. 02. 2011, ktorým uspel v konaní o ochranu osobnosti proti žalovanému EKOPRESS, Bratislava, najmä v súvislosti s tým, „že zverejnenie mena a priezviska s informáciou o tom, že, či v spojení s informáciou o trestnom obvinení pre zneužitie právomoci verejného činiteľa, je podľa názoru odvolacieho súdu zásahom do práva na ochranu osobnosti v zmysle ust. § 11 Občianskeho zákonníka. Poukázal aj na rozsudok Krajského súdu

v Banskej Bystrici, sp. zn. 16Co 256/2005 zo dňa 07. 07. 2007, ktorým mu bol uznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnostných práv. V súvislosti s uvedeným poukazoval aj na skutočnosť, že súd prvého stupňa v tomto štádiu konania disponoval právoplatným rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 31T 126/2008 zo dňa 13. 09. 2010, ktorým bol oslobodený spod obžaloby prokurátora VOP Banská Bystrica, sp. zn. OPV 61/05-61 zo dňa 18. 06. 2008 pre skutok kvalifikovaný v bode č. 1 ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, pre ktorý bol dňa 04. 12. 2003 vzatý do vyšetrovacej väzby, kde zotrval do 25. 08. 2004. Taktiež bol v tom istom rozsudku oslobodený spod obžaloby prokurátora VOP Banská Bystrica sp. zn. OPV 61/05-61 zo dňa 18. 06. 2008 pre skutok kvalifikovaný v bode č. 2 ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, pretože nebolo dokázané, že sa skutok stal. Proti skutku v bode č. 2 prokurátor VOP Banská Bystrica podal odvolanie. O odvolaní rozhoduje Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2To 21/2011, o ktorom doposiaľ nebolo vytýčené pojednávanie.

Opakovane sa odvolával na svoje vyjadrenia a dôkazy o tom, že v čase medializácie predmetných informácií bol radovým policajtom, nebol nadriadeným v zmysle ust. § 4 zákona č. 73/1993 Z. z. a z uvedeného dôvodu nebol osobou, ktorá je povinná znášať zvýšený zásah do práv a slobôd. Dôkazom pravdivosti jeho tvrdení je správa z odboru B. - Úrad boja proti organizovanej kriminalite zo dňa 02. 06. 2009, konkrétne jej prvý odstavec, ktorý je súčasťou spisu. Predložil dôkazy o tom, že v priamej súvislosti s medializáciou mu vznikli značné následky spojené s ďalším výkonom povolania policajta, strata dôvery, zníženie vážnosti prehnanou a zjavne neprimeranou kontrolou v porovnaní s inými kolegami, značné sťaženie výkonu jeho služobnej činnosti, ktoré zastával ako operatívny pracovník. Potvrdili to výsluchy svedkov JUDr. O. V., Mgr. I. B., JUDr. A. S. a písomnosť z odboru B. - Úrad boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru SR zo dňa 01. 06. 2004.

Súd prvého stupňa disponoval všetkými uvedenými dôkazmi a napriek ich existencii ich nebral do úvahy. Disponoval aj dôkazom o jeho právoplatnom oslobodení spod obžaloby vo veci väzobného trestného stíhania pre zneužívanie právomocí verejného činiteľa z dôvodu, že sa nepodarilo preukázať, že došlo k spáchaniu trestného činu. Tieto skutočnosti nebral do úvahy a jednostranne v prospech žalovanej ju v napadnutom rozsudku odprezentoval tým, že informácie týkajúce sa väzobného stíhania boli pravdivé, aj keď doposiaľ nebol za žiaden trestný čin odsúdený. Súd prvého stupňa tieto skutočnosti vyhodnotil účelovo v jeho neprospech.

Dal do pozornosti, že doposiaľ všetky súdne konania vedené proti jeho osobe skončili oslobodením spod obžaloby, a to rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 5T 165/2005 zo dňa 07. 04. 2011, rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 8T 66/2008 zo dňa 19. 06. 2009, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 31T 126/2008 zo dňa 13. 09. 2010 v bode č. 1, 2 pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, spáchaného formou spolupáchateľstva, v jednoznačnom súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody.

Nesúhlasil s vyjadrením súdu, že nevyužil zákonné možnosti a nepožiadala žalovanú o opravu a odvysielanie jeho stanoviska k namietaným - nepravdivým výrokom a žalobu podal po takmer troch rokoch. Zákonnú možnosť - požiadavku o opravu a odvysielanie stanoviska k namietaným výrokom vnímal ako právo a nie ako povinnosť a podanie žaloby si uplatnil v zákonnej lehote. Akákoľvek reakcia na odvysielanú reportáž z jeho strany by iba znásobila následky smerom k jeho osobe a jeho najbližšej rodine a vo vzťahu k osobe poskytovateľom informácie, by sa nič nezmenilo. Preto vníma konanie žalovanej ako závažný zásah do jeho ústavných práv spočívajúce v odvysielaní neoverenej, nepravdivej informácie ako informácie zaručene pravdivej mienkotvorným médiom. Závažnosť zásahu je znásobená skutočnosťou v tom, že redaktorka príspevku sa zúčastnila tlačovej konferencie, na ktorej mimo iného odznelo, že X. W. nedisponuje dôkazmi o pravdivosti informácie, ktoré predniesol.

V odôvodnení rozsudku sa súd nezaoberal otázkou skúmania ďalších závažných následkov, v spojitosti so zverejnením jeho mena a priezviska, v súvislosti s informáciou prezentovanou žalovanou v správe vydanéj dňa XX. XX. XXXX o jeho konkrétnych aktivitách na osobu X. W.. Nikdy nebol členom špecializovaného tímu zameraného na osobu X. W.. Žalovaná vo svojej správe dala do priameho súvisu jeho osobu ako verejne známu osobu v súvislosti s tým, že bol do tímu cielene nasadený, pričom dôkaz o takomto tvrdení na jednej strane neexistuje, resp. na strane druhej vykonanými dôkazmi je potvrdené, že tím na kompromitáciu X. W. neexistoval a on sa na jeho kompromitácii nepodieľal. V tejto súvislosti dal do pozornosti, že celá spoločnosť termín kompromitovať vníma vo významne znevážiť, škodiť, uškodiť

na dobrej povesti, všetko v spojitosti s nezákonnou činnosťou a zneužívaním právomocí, za ktorou stojí, vzhľadom na spôsob podania informácie žalovanou, sám žalobca. Žalovaná zverejnila činnosti pomenovávajúce spomínanú kompromitáciu X. W. zo strany žalobcu, keď na jeho adresu uviedla „chodia po krčme, zbierajú informácie, hľadajú agentov - provokatérov.“ Vyplýva to z publikovaného vyjadrenia žalovanej, kde mimo iného uviedla „len na osobu X. W. je v Žiline podľa jeho vlastných slov nasadených 6 - 8 policajtov. Majú ho navštevovať s odpočúvacím zariadením ako agenti provokatéri, odpočúvané sú podľa neho telefóny na radnici, jeho mobil, manželkin mobil, či telefóny zamestnancov, ktorí ma na starosti investíciu KIA“. Takéto zverejnené informácie žalovanou v správe nielenže sú spôsobilé vyvolať narušenie práva chráneného ust. § 11 Občianskeho zákonníka, ale tieto nepravdivé informácie prezentované širokej verejnosti ako pravé vyvolali hrubý zásah do jeho práv chránených zákonom.

Súd prvého stupňa nebral do úvahy následky smerom k jeho osobe, k najbližšej rodine, v súvislosti s touto medializovanou správou. Správa bola podaná bezprostredne pred vianočnými sviatkami v roku 2005 a jeho rodine pripravila strastiplné Vianoce, plné nepokoja. V správach sa informácia opakovala v pravidelných časových intervaloch až do polnoci a bola dlhodobo uchovaná v archíve I. I. na internete. Následky znásobuje fakt, že žalovaná prezentovala prípad „kompromitácia politika“ po prvýkrát v histórii spoločnosti, priniesla verejnosti informácie o konkrétnom mene „vykonávateľa“ plniť „nezákonné činnosti“ proti osobe vrcholového politika. Dokonca žalovaná zašla až tak ďaleko, že na jednej strane pomenovala konkrétne aktivity proti tejto osobe a na druhej strane ho spájala s konkrétnou osobou policajného funkcionára, ktorého citovala. Spôsob podania informácie žalovanou neguje legitímny výkon práva médií informovať verejnosť v kontexte novinárskej etiky. Je prejavom neetického konania. Tento spôsob podania informácii vedome verejnosti poskytuje nepravdivé informácie ako informácie 100 % zaručené bez existencie akýchkoľvek dôkazov o ich legitimitate. Prezentáciou týchto nepravd došlo k znemožneniu uplatnenia jeho osoby v profesionálnom a verejnom a osobnom živote, ako aj členov jeho najbližšej rodiny. Zverejnením mena a priezviska a prezentáciou nepravdivých informácií o jeho osobe, je zásahom do jeho osobnostných práv. Má za to, že priznanie ospravedlnenia a zadosťučinenia v požadovanej výške je dôvodné.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrila žalovaná. Uviedla, že žalobca opätovne tvrdí, že o ňom zverejnila nepravdivé informácie, údaje a v tejto súvislosti ako nepravdivosťou k svojej osobe označil odvysielané informácie o svojom členstve v špecializovanom tíme na kompromitáciu X. W.. Tvrdí, že „nikdy nebol členom špecializovaného tímu na kompromitáciu X. W. a že takýto tím neexistoval“ alebo, že zverejnila konkrétne činnosti pomenovávajúce spomínanú kompromitáciu X. W. zo strany žalobcu, keď na jeho stranu uviedla „chodia po krčmách, zbierajú informácie, hľadajú agentov - provokatérov“. V reportáži však neodvysielala, žeby osoba žalobcu mala byť členom nejakého špecializovaného tímu na kompromitáciu X. W.. V reportáži neodznala ani zmienka o žiadnom špecializovanom tíme a už vôbec nie informácia o zapojení osoby žalobcu do neho, vo vzťahu k nepravdivosti, ktorej by sa žalobca mohol domáhať ochrany svojej osobnosti. Ak nejaký údaj nebol odvysielaný, nemá dôvod hodnotiť jeho pravdivosť alebo nepravdivosť. Neodvysielala ani informácie o tom, žeby žalobca chodil po krčmách, zbieral informácie a hľadal agentov - provokatérov. Osoba žalobcu nebola v rámci týchto informácií spomenutá a už vôbec nie identifikovaná menom a priezviskom, vzhľadom na uvedené, nemohlo byť odvysielaním predmetných informácii zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu.

Všetky odvysielané informácie boli parafrázované a boli vyjadrením verejného činiteľa, nikdy zverejnenie informácie neprezentovala ako zaručene pravdivé, s odvysielanými informáciami sa nestotožňovala, neprezentovala ich ako svoj názor a ani žiadnym spôsobom nekomentovala. V reportáži informovala verejnosť o výroku X. W. a opakovane zdôraznil, že ide o jeho výroky. O týchto výrokoch informovala pravdivo, tak ako ich X. W. povedal. Neodvysielala žiadne vlastné hodnotiace úsudky, ale len skutkové tvrdenia o tom, čo bolo povedané na besede. Vo vzťahu k žalobcovi odvysielala jedine vlastné skutkové tvrdenia, a to „že ten je stíhaný pre zneužívanie právomocí verejného činiteľa, za čo bol aj vo vyšetrovacej väzbe“. Predmetné skutkové tvrdenie bolo v čase vysielania pravdivé, objektívne, voči žalobcovi totiž bolo vedené trestné stíhanie, okrem iného aj pre zneužívanie právomoci verejného činiteľa, s čím bol vzatý do väzby, napokon to potvrdil aj sám žalobca vo svojom odvolaní na strane 7. Skutočnosť, že v roku 2010, t.j. pred 5 rokov po odvysielaní o trestnom stíhaní a väzbe bol žalobca oslobodený spod obžaloby, nemôže mať retroaktívny vplyv. V čase vysielania reportáže nezverejnila o žalobcovi žiadny nepravdivý údaj vo vzťahu k jeho trestnému stíhaniu alebo väzbe. O štádiu trestného stíhania informovala pravdivo, a preto nemohlo dôjsť k porušeniu prezumpcie nevinu žalobcu. Aj podľa ustálenej judikatúry platí, že „Prezumpciu nevinu neporušujú také výroky, ktoré len vyjadrujú stav podozrenia zo

spáchania trestného činu“ (nález ÚS 83/11). Trestné stíhanie voči žalobcovi bolo už v štádiu po vznesení obvinenia, a teda osoba žalobcu bola v rámci trestného stíhania jednoznačne zindividualizovaná. Meno a priezvisko žalobcu bolo zverejnené len raz ako parafráza vyjadrenia X. W.. Nesúhlasí s názorom žalobcu, že by žalobca nebol osobou verejného záujmu vo vzťahu, ku ktorej sa aj v zmysle ustálenej judikatúry prejavujú iné hranice slobody ako vo vzťahu k bežným občanom. Nepovažuje žalobcu za osobu verejného záujmu výhradne len z dôvodu, že v inkriminovanom čase bol verejným činiteľom v zmysle ust. § 128 Trestného zákona, ale že záujem verejnosti byť informovaný o osobe žalobcu, vyplynul z časti jeho zaradenia, zaradenia k verejným činiteľom, avšak najmä z dôvodu opakovaných a dlhodobo trvajúcich podozrení z trestnej činnosti a medializácie žalobcu. V momente, kedy sa táto osoba sama dostane do podozrenia z porušenia zákona, miera záujmu voči nej sa zvyšuje viac ako keby išlo o bežného občana. Záujem verejnosti o osobu žalobcu bol nespochybniteľným už pred vysielaním, nakoľko výhradne z dôvodu podozrení pre porušenie zákona pri výkone právomocí verejného činiteľa, bol opakovane spomínaný vo viacerých médiách. Z uvedeného vyplýva legitímny záujem verejnosti na informáciách o osobe žalobcu v nadväznosti, na čo bezprostredne po uskutočnení tlačovej besedy s účasťou X. W. dňa XX. XX. XXXX sprostredkovala verejnosti informácie, ktoré na besede povedal X. W.. Nesúhlasí s jeho tvrdeniami, že pred súdom preukázal vznik negatívnych následkov na svoju osobu v nadväznosti na vysielanie žalovanej. Iné súdne konania o ochranu osobnosti, ktoré skončili v jeho prospech nie je možné bez všetkého brať za smerodajné pre posúdenie tejto veci. Pridržiavala sa svojich písomných vyjadrení a rozsudok súdu prvého stupňa považuje za správny. Navrhla odvolaciemu súdu, aby tento rozsudok bol potvrdený.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 1 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné.

Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.

Účastník konania má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Úvahy súdu o skutkových, ale aj právnych záveroch musia byť riadne a zrozumiteľne odôvodnené tak, aby nevznikali pochybnosti o zákonnosti rozhodnutia, najmä zo strany účastníkov konania, ktorým je takéto rozhodnutie určené (uznesenie NS SR sp. zn. 2 M Cdo 7/2009).

Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom, procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylúčením ľubovôle pri rozhodovaní je povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť (§ 157 ods. 1 O. s. p.), spôsobom zakotveným v ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. US 36/2010).

Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská.

Z formulácie § 132 O. s. p. možno vyvodiť, že súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, napr. prečo niektoré z nich pokladá za nedôveryhodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne aj prečo sa niektorými dôkazmi, návrhmi odmietol zaoberať.

Tieto nedostatky odôvodnenia spolu s tzv. opomenutými dôkazmi zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia (ZSP 48/2008).

Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ust. § 9 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. informácie, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje osobitný zákon, alebo s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba. Ustanovenia osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

Podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca sa v konaní domáha práva na poskytnutie ochrany osobnosti súvisiacej so zverejnením jeho mena a priezviska, údajov o jeho účasti v špecializovanom tíme polície zameranom na diskreditáciu osoby X. W. i údajov o trestnom stíhaní zverejnených žalovanou v správe o osobe žalobcu na tlačovej konferencii strany SNS konanej dňa XX. XX. XXXX.

V danej veci preto bolo potrebné vyriešiť predovšetkým zásadné otázky, a to, čo je predmetom sporu tejto žaloby podľa jej obsahu. Ak sa žalobca domáha ochrany osobnosti za informácie zverejnené žalovanou, za aké konkrétne výroky, či tieto boli uvedené v tlačovej správe žalovanej alebo nie, či zasahujú do práva na ochranu osobnosti žalobcu a či zo strany žalovanej išlo o legitímny výkon práva informovať verejnosť takýmito informáciami vyplývajúce zo slobody prejavu.

Žalobca tvrdí (podľa obsahu napadnutého výroku - zmenu, ktorú prvostupňový súd pripustil na pojednávaní dňa 24. 01. 2012, o ktorú požiadal žalobca podaním zo dňa 28. 06. 2011), že žalovaná nedôvodne zverejnila jeho meno a priezvisko, porušila zásadu prezumpcie neviny a prezentovala nepravdivé informácie o ňom, ktoré odvysielala dňa XX. XX. XXXX v relácii Z. W. s titulom „J. W.: SMK diskredituje SNS, SDKÚ, ANO či SMER“.

Preto predmetom skúmania pred súdom prvého stupňa mala byť predmetná relácia, správy a informácie, ktoré odzneli na adresu žalobcu zo strany žalovanej v týchto správach. Len tam uvedené informácie a vyjadrenia žalovanej, na ktoré poukazoval žalobca, mali byť skúmané. Bolo potrebné jasne zistiť a vymedziť, ktoré konkrétne informácie a vyjadrenia v celom kontexte správ zo strany žalovanej odvysielanej dňa XX. XX. XXXX na adresu žalobcu odzneli a či skutočne odzneli tak, ako to tvrdí žalobca. Odvolací súd to len sčasti zistil a poukázal na to vyššie.

Žalobca v obsahu žaloby ešte zo dňa 19. 12. 2008 poukazoval na to, že žalovaná informovala: „ako uviedol W. dnes na tlačovej besede v Žiline bolo zriadené detašované pracovisko Úradu boja proti organizovanej kriminalite. Tento tím bol nedávno posilnený o X. P., ktorého osobne riadia dvaja viceprezidenti PZ SR X. W.. P. je stíhaný pre trestný čin zneužívania právomocí verejného činiteľa a bol preto vo väzbe 8 mesiacov. P. mal jedinú úlohu - dostať za každú cenu W., potom bude omilostený a povýšený. Vyhlásil dnes W..“.

Súd prvého stupňa tieto okolnosti nezistoval, nevymedzil a ani nedeklaroval. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sa nedá zistiť, ktoré skutočnosti boli v konaní pred súdom prvého stupňa skúmané, ktoré boli preukázané a ktoré nie, resp. prečo niektoré z nich pokladal za nedôveryhodné a iné za dôveryhodné, prečo iné odmietol vziať do predmetu svojich úvah, resp. zaoberať sa nimi vôbec. Tieto skutočnosti bolo potrebné jasne skúmať, pretože žalobca tvrdí, že odzneli nepravdivé informácie. Ktoré konkrétne, aké a v akej súvislosti, mal ustáliť súd.

Súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozhodnutia nezmenil o tom, ako sa vypořiadal so skutočnosťou, o ktorej žalobca celý čas tvrdil, a to, že bolo zverejnené jeho celé meno. V odôvodnení rozhodnutia túto

skutočnosť nezobral ani do predmetu svojich úvah a neprijal k nej ani žiadne právne závery. Nie je k tomu žiadny právny záver súdu, najmä v súvislosti s tým, či išlo o správne tvrdenie žalobcu alebo nie, či na zverejnenie dal alebo nedal súhlas a či bol (resp. nebol) niekým kontaktovaný ohľadom uverejnenia pravdivosti informácii, ktoré žalovaná odvysielala. Nevysvetlil, či po tomto zistení nasledoval zákonný postup žalovanej v súvislosti s odvysielaním predmetných informácií o žalobcovi. Predmetom konania totiž neboli výroky inej osoby, ale informácie, ktoré odzneli zo strany žalovanej na osobu žalobcu v relácii Z. W. dňa XX. XX. XXXX. Zo záverov súdu o tom, že informácie o trestnom stíhaní žalobcu boli pravdivé, sa odvolací súd nedozvedel, z ktorých skutočností (dôkazov) tieto závery vyvodil prvostupňový súd a aký mali vplyv na celkové hodnotenie skutkového stavu, pretože žalobca tvrdil, že žalovaná nielenže uviedla nepravdivé informácie, ale uviedla aj jeho celé meno a priezvisko, skutočnosti, ktoré mohli vyvolať u žalobcu objektívne, spôsobilý zásah do ochrany osobnostných práv, najmä tým, že bolo uvedené celé meno s popisom skutku, ktorého sa mal dopustiť.

Súd prvého stupňa odôvodnenie svoje rozhodnutia v podstate založil na tom, že žalovanú v danom prípade, okrem dôvery v spoľahlivosť zdroja ospravedlňuje časová naliehavosť poskytnutej informácie. Odvolací súd tento záver súdu pri žalobe o ochranu osobnosti, kedy žalobca tvrdí, že bol dotknutý na svojich osobnostných právach, zásahom do ochrany mena, súkromia, uvádzaním nepravdivých informácií, pri rešpektovaní zásady rovnosti strán konaní, rovnosti šancí, považuje za formalistický.

Neporozumel prečo sa súd prvého stupňa právnym spôsobom nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci, predovšetkým z pohľadu rovnosti oboch strán v konaní, ak na jednej strane v odôvodnení rozhodnutia, ospravedlňuje postup žalovanej v súvislosti s odvysielaním informácií v súvislosti s osobou žalobcu, najmä tým, že išlo o jednorazovú reportáž trvajúcu niekoľko minút, že nebol čas na overenie si pravdivosti informácií, spoliehol sa na zdroj informácií od politika ako osoby a na druhej strane sám konštatuje, že žalovaná si nevyžiadala stanovisko od žalobcu. Pritom je zrejmé, že v prípade žaloby na ochranu osobnosti (nároku, ktorého sa žalobca domáhal) v zmysle ust. § 11 Občianskeho zákonníka je predpokladom úspešného uplatnenia takéhoto nároku jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu a jednak to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý vyvolať zásah do osobnostných práv chránených ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Prvostupňový súd tieto predpoklady dostatočne nezistoval. Výpočet práv chránených v ust. § 11 Občianskeho zákonníka nie je vyčerpávajúci, ide iba o demonštratívny výpočet jednotlivých stránok osobnosti života, pričom sem patria aj právo na ochranu osobnej slobody, mena, ľudskú dôstojnosť, vážnosť osoby a pod.. Pritom k porušeniu práva na ochranu osobnosti môže dôjsť aj vtedy, ak sú pravdivé tvrdenia uvedené takou formou alebo v takej súvislosti alebo za takých okolností, že objektívne vyvolávajú dojem skresľujúci pravdu, resp. že pôsobia hanlivivo. Ak chce ktokoľvek zverejniť o inej osobe informácie hanlivého charakteru, nemožno jeho konanie považovať za rozumné alebo legitímne, ak nepreukáže, že mal rozumné dôvody spoliehať sa na pravdivosť informácie, ktorú šíril a ak preukáže, že podnikol riadne dostupne kroky na overenie pravdivosti takejto informácie, a to v rozsahu a intenzite, ktoré mu bolo overenie informácie prístupné a nakoniec, ak sám nemal dôvod neveriť, že informácia je nepravdivá. Zverejnenie takejto informácie nemožno považovať za rozumné aj vtedy, ak si šíriteľ informácie neoverí jej pravdivosť dotazom u osoby, ktorej sa informácia týka a nezverejní aj jej stanovisko. V tomto smere bolo určujúce ust. § 120 veta prvá O. s. p. a povinnosť žalovanej ňou tvrdené skutočnosti preukázať. Prvostupňový súd následne bol povinný unesenie dôkazného bremena účastníkov vyhodnotiť.

Obsah práva na ochranu mena podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka sa v podstate nelíši od ústavného práva na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy SR. Obsahom práva na ochranu mena podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka, je výlučné právo fyzickej osoby používať k svojmu označeniu mena, disponovať s ním a brániť tomu, aby niekto iný používal jeho meno k svojmu označeniu neoprávnene, bez ohľadu na to, na aký účel by ho použil. Toto výlučné dispozičné právo môže občan realizovať aj tým spôsobom, že dá súhlas k použitiu svojho mena. Kto by však bez výslovného súhlasu mena fyzickej osoby neoprávnene používal, porušoval by tým nielen základné právo občana podľa ust. § 19 ods. 1 Ústavy SR, ale konal by aj v rozpore s ust. § 11 Občianskeho zákonníka. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno právo na ochranu mena podriadit' pod čl. 8 Dohovoru, ktorý upravuje právo na rešpektovanie rodinného a súkromného života.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia vôbec nezrejmil, či v relácii, na ktorú žalobca poukazuje, malo byť použité jeho plné meno alebo nie, či bolo použité s jeho súhlasom alebo bez súhlasu a či žalovanou bolo použité legitímne alebo nie.

Opomenul tiež vyhodnotiť aj žalobcovo tvrdenie (ale aj žalovanou) informovanosť o priebehu jeho trestného stíhania ako fyzickej osoby, s popisom uvedenej trestnej činnosti, či toto je alebo nie je v rozpore s ústavnou zásadou prezumpcie nevinu. K týmto okolnostiam nevyslovil žiaden právny záver.

Mal prijať záver aj k žalovanou tvrdené skutočnosti, či v prípade žalobcu išlo o osobu verejne známu alebo nie, v súvislosti s tým vyhodnotiť hranice slobody prejavu vo vzťahu k osobám verejného záujmu a k iným bežným občanom a zaoberať sa, či v čase zverejnenia informácii žalovanou, ako bol služobne zaradený žalobca, v akej funkcii pracoval, či išlo o osobu verejne činnú alebo nie a či išlo o riadiacu funkciu v rámci policajného zboru. Na tieto skutočnosti poukazoval nielen žalobca, ale aj žalovaná a súd ich nechal bez vyhodnotenia.

V dôsledku toho preto bude potrebné ustáliť, ktoré informácie, ktoré odvysielala žalovaná, kladie žalobca jej za vinu, v súvislosti so zásahom do jeho osobných práv, tieto pomenovať a overiť, či informácie, o ktorých tvrdí, že na základe nich malo byť zasiahnuté do jeho osobnostných práv, mohli privodiť takúto ujmu na jeho právach alebo nie. Vyhodnotiť, či tieto informácie boli žalovanou odvysielané a ak áno, či boli odvysielané v takom kontexte, v akom žalobca tvrdí. Do dnešného dňa si neujasnil, ktoré konkrétne informácie boli žalovanou vo vysielaní dňa XX. XX. XXXX v relácii Z. W., v súvislosti s osobou žalobcu. Až následne je potrebné skúmať, či informácie, boli nepravdivé, resp. pravdivé, vyhodnotiť, z akých skutočností, resp. podkladov vychádzali, najmä v súvislosti s trestným stíhaním žalobcu a tam popísaného skutku a tiež skúmať aj informácie, ktoré boli spájané s jeho osobou v uvedenom spravodajstve.

Odvolací súd poznamenáva, že pomocným prostriedkom pri skúmaní pravdivosti tvrdení žalobcu je ním samotne vymedzený petit žaloby. Súd prvého stupňa by nemal opomenúť, že je aj na žalovanej preukázať, že skutočnosti, ktoré tvrdí, boli využité v súlade so zákonom a vyhodnotiť, ktoré skutočnosti preukázala alebo nie, resp. vôbec. Okrem toho odvolací súd dáva do pozornosti, že žalobca v žalobnom návrhu označil aj vedľajšieho účastníka, ktorý podal vyjadrenie k predmetu žaloby a upozorňoval konajúci súd na neprípustnosť svojho vstupu do konania. Preto súd prvého stupňa, keďže tento účastník namietal neprípustnosť svojho vstupu do konania, mal sa procesne vyporiadať aj s týmto návrhom.

Až následne po objasnení všetkých týchto skutočností a následnom vyhodnotení dôkazov v zmysle ust. § 132 O. s. p. môže súd prvého stupňa prijať zodpovedný právny záver, či žaloba je dôvodná alebo nie.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa vykoná dokazovanie v naznačenom smere a v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.